

TESZ - VESZ ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

*„Az elfogadás olyan, mint a termékeny talaj,
mely lehetővé teszi, hogy a kis mag
olyan gyönyörű virággá fejlődjön, amilyenné
belső lehetőségei csak engedik.”*

Gordon

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
1. Bevezetés.....	3
2. Sajátos pedagógiai arculat érték és célrendszere.....	6
2.1. Intézményünk érték és célrendszere.....	6
2.2. Vonatkozó alapelvek.....	9
2.3. Általános nevelési cél.....	10
2.4. Küldetésnyilatkozat.....	11
3. A „MI” óvodásaink – Gyermekkép.....	12
4. A „MI” óvodánk – Óvodakép.....	13
5. Az óvodai nevelés feltételeinek biztosítása.....	14
6. A megvalósítás megkülönböztető kritériumai, döntő tényezői.....	17
6.1. Érzelmi nevelés, szocializáció.....	17
6.2. Játék, élményen alapuló tanulásszervezés.....	21
6.3. Egészséges életmódra nevelés.....	26
7. Általános tevékenységi formák és feladatok.....	31
8. Hagyományok, óvodai ünnepek.....	33
9. Dokumentáció.....	37
10. Együttműködések.....	39
11. A tagóvoda saját nevelési programjának megvalósításához szükséges programspecifikus eszközök listája.....	46

1. Bevezetés

A Tesz-Vesz Óvoda a Szolnok Városi Óvodák Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai – Szakmai Szolgáltató Intézmény tagóvodájaként működik. Óvodánk a vasútállomáshoz közel helyezkedik el, a Mátyás király út négyemeletes házainak, valamint a környék kertés házainak gyűrűjében. 1976-ban munkásszállóból átalakított épület és udvar fáival és kúszónövényeivel egy kellemes lakóház benyomását kelti. Családias hangulatát az épület belseje is magán viseli. A gyermekeket két tágas, otthonosan berendezett, esztétikus 40 m² feletti csoportszobában neveljük. Az óvodában mozgásos eszközökkel, és egyéb fejlesztő játékokkal jól felszerelt fejlesztő szoba is működik. Ez a helység egyben szülői szobaként is funkcionál. Kiszolgáló helyiségeinket a programunk szellemében alakítottuk ki. Óvodánkban folyó multikulturális nevelésünk fő célja az egyenlő nevelési lehetőségek, az egyenlő hozzáférés biztosítása minden gyermek számára. A gyermekközpontú, szeretetteljes, a másságot elfogadó óvodai nevelésünk eredményeként a szülők elégedettek munkánkkal.

Mottónk:

Testben, lélekben egészséges,
Együttműködésre képes,
Szerteágazó ismeretekkel rendelkező,

Világ dolgaira fogékony
Egyedüli döntéshozatalra képes,
Szociálisan érzékeny, másságot elfogadó gyermekek nevelése.

A programunk rendszerábrája

A PROGRAM FILOZÓFIÁJA
ALAPKONCEPCIÓI

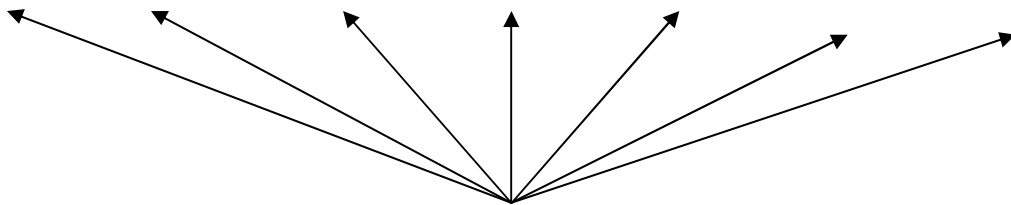
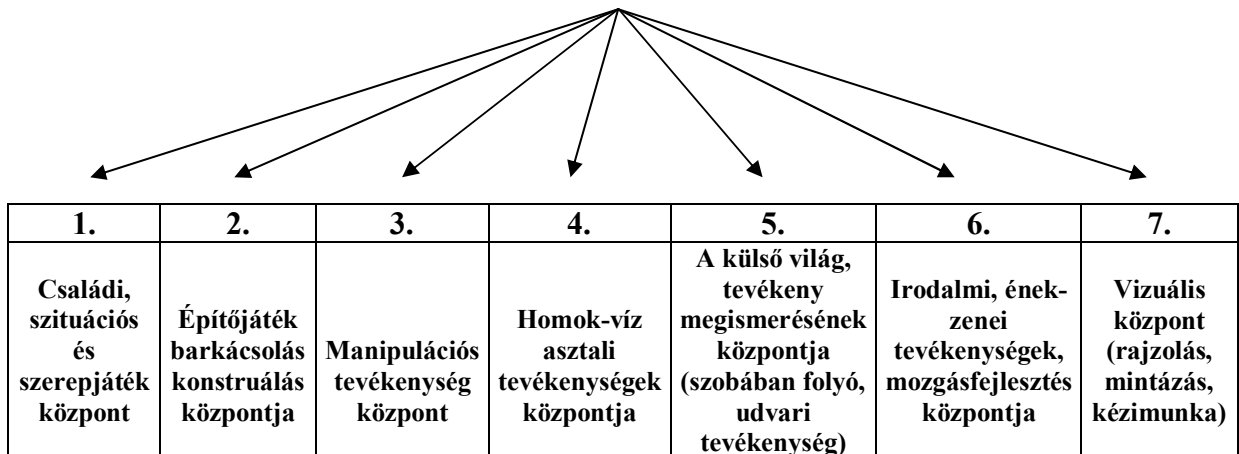

I. INDIVIDUALIZÁLÁS
SZOCIALIZÁLÁS
DIFFERENCIÁLÁS

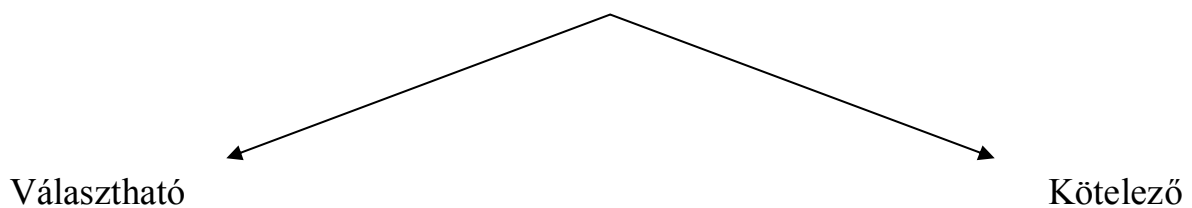

II. A TEVÉKENYSÉGGÖZPONTOK
RENDSZERE

SZABADJÁTÉK

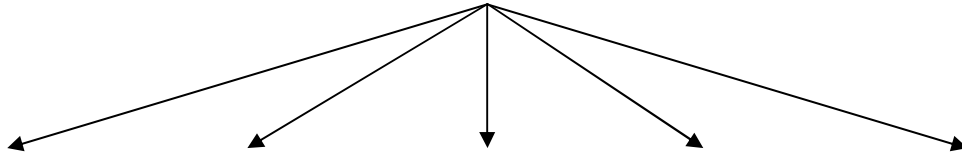
AZ ÓVODAPEDAGÓGUS ÁLTAL FELAJÁNLOTT TEVÉKENYSÉGEK

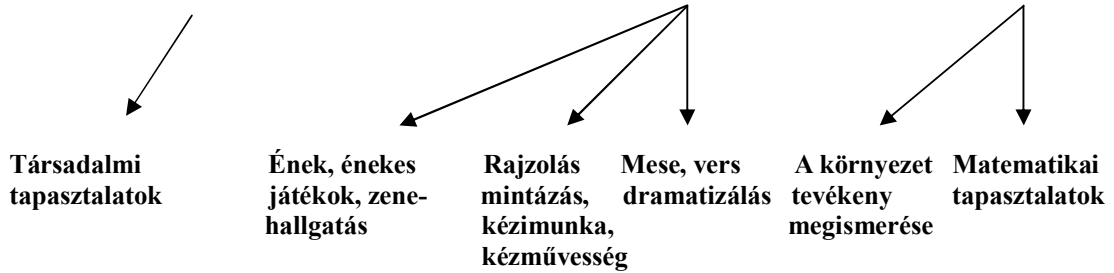
TERVEZÉS
(az óvodai élet megszervezésének elvei, keretei, a nevelés tervezése)

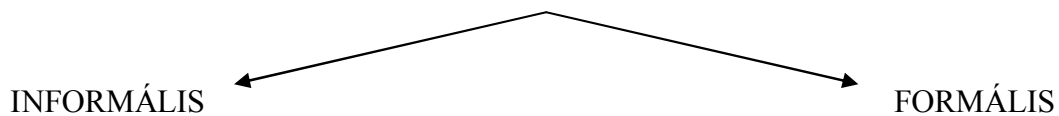
A FEJLESZTÉS TARTALMA

1.	2.	3.	4.	5.
Az egészséges életmód alakítása, mozgásfejlesztés	Érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása	Az anyanyelv fejlesztése	Művészeti nevelés	A külső világ

III. A CSALÁD BEVONÁSA AZ ÓVODAI ÉLETBE

KOMMUNIKÁCIÓS CSATORNÁK

IV. CSALÁDGONDOZÁS, SZOCIÁLIS MUNKA

2. Sajátos pedagógiai arculat érték és célrendszere

Intézményünk érték és célrendszere

Célrendszerünk

PEDAGÓGIAI ÉRTÉKEK	MŰKÖDÉSI ÉRTÉKEK
Érzelmi nevelés	Azonos értékrend
Játék és tevékenységben történő tanulásszervezés	Együttműködés
Egészséges életmódra nevelés	Szakmai felelősség

A pedagógiai értékelemek egyeztetésének ütemezése

PEDAGÓGIAI ÉRTÉKELEMEK	CÉLRENDSZER	ÉRTÉKEGYEZTETÉSI SZAKASZ/ MEGVALÓSULÁSI IDŐ
1. Érzelmi nevelés, szocializáció	Érzelmileg gazdag, pozitív beállítódású, magabiztos gyermek.	Megvalósulási idő 2012-ig
2. Játék és tevékenységben történő tanulásszervezés	Nyitott, motivált, érdeklődő gyermek, aki az iskolai életre alkalmassá válik.	Értékegyeztetési szakasz 2017-ig
3. Egészséges életmódra nevelés	A kultúrált, egészséges életvitel igénye gyermekeink benső értékévé váljon.	folyamatosan

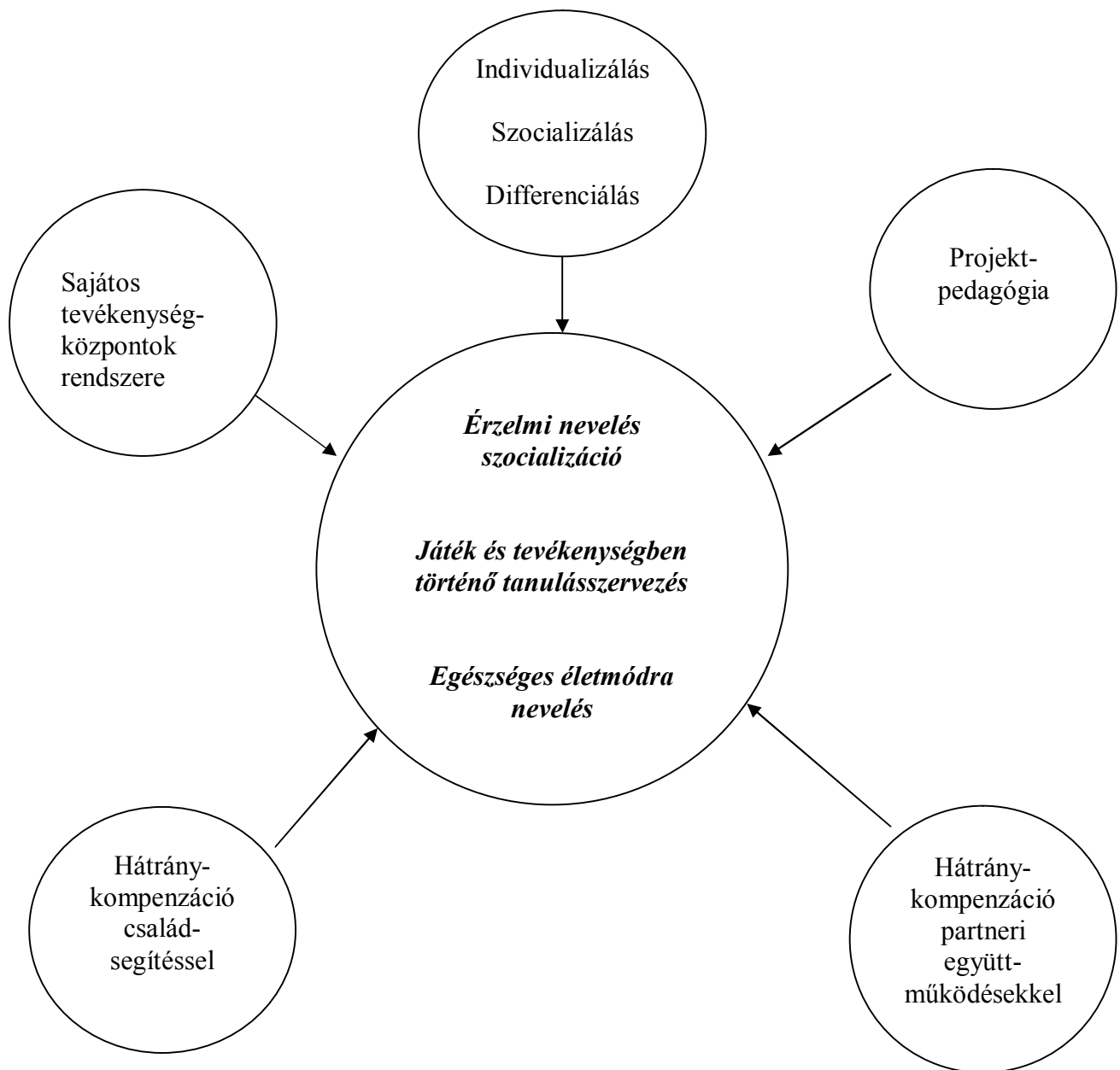
Forrás: Szolnok Városi Óvodák helyi nevelési programból, 16. o.

A működési értékelemek megvalósításának ütemezése

MŰKÖDÉSI ÉRTÉK ELEMÉK	CÉLRENDSZER	MEGVALÓSULÁS HATÁRIDEJE
1. Azonos értékrend	Intézményünk nevelőtestülete és alkalmazotti köre fordítson nagy gondot arra, hogy közösen egyeztetett és elfogadott értékrend alapján végezze napi munkáját.	2012 év
2. Együttműködés	Az értékegyeztetés és értékmegtartás folyamatában tartsuk tiszteletben társ tagóvodáink eltérő pedagógiai gyakorlatát. Célunk, hogy a tagóvodák egymás eredményét megismerjék, a tapasztalataikat átadják. Fontos, hogy a külön egységek érezzék, hogy együtt eredményesebbek lehetnek.	2012 év
3. Szakmai felelősség	A szakmai felelősséget felvállalva őrizzük meg a tagóvodák szakmai autonómiáját. Az önértékelés, önelemzés, önfejlesztés folyamatos gyakorlásával biztosítsuk, hogy az esetleges problémák megoldódjanak, és a fejlődés élő igény legyen intézményünkben.	2012 év

Forrás: Szolnok Városi Óvodák helyi nevelési programból, 17. o.

Intézményi érték és célrendszert kiegészítő tagóvodai pedagógia értékek

TAGÓVODAI, PEDAGÓGIAI ÉRTÉKELEM	CÉLRENDSZER
<p>Individualizálás Szocializálás Differenciálás</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A gyermekek személyiségének alapos megismeréséből indulunk ki, az egyéni szükségletekre, erősségekre építve. - A differenciált lehetőségek stratégiáit alkalmazzuk, minden gyermek fejlődési szintjének megfelelő kihívással találkozzon. - Tudatosan alakítjuk a szociális viszonyokat, együttműködéseket.
<p>Sajátos tevékenységközpontok rendszere</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Hét tevékenységközpontban állnak rendelkezésre azok a feltételek, ahol a gyermeki spontán és óvodapedagógus tanulási szándékkal felajánlott tevékenyedési lehetőségek a teljes személyiséget fejlesztik.
<p>Projektpedagógia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tudatos, tanulói tevékenységek tervezését jelenti. Azért hatékony, mert a konkrétság, a tapasztalás szintjén jelenik meg, ahol a gyermek maga is képes megfigyelésekre, felfedezésekre, felismerésekre.
<p>Hátránykompenzáció családsegítéssel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A kapcsolat alapja a gyermekek érdekeinek mindenek feletti szem előtt tartása, egymás megértése, egymás tisztelete. - Az óvodai programokba történő részvételek kezdeményezése, a családok megnyerése, hogy támogassák és legyen közös cél a gyermek esélyteremtő fejlesztésére irányuló törekvés.
<p>Hátránykompenzáció partneri együttműködésekkel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A gyermekek és családok szociális hátrányainak csökkentésére irányuló segítségnyújtás. - A gyermekek változatos élményekhez juttatása. - A szocializáció közvetlen tapasztalati segítése.

Vonatkozó alapelvek

- A gyermekek **érdekeinek mindenek feletti** támogatása, érvényre juttatása.
- A gyermekek egészséges fejlesztéséhez szükséges tárgyi, személyi környezet biztosítása.
- A gyermeki szükségletek kielégítése, az **érzelmi biztonságot** nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör biztosításával, amelynek kulcsszereplője az óvodapedagógus.
- A gyermekek testi, lelki szükségleteivel való törődés, a gyermeket, mint fejlődő **személyiséget megillető gondoskodás.**
- A gyermeki személyiséget **elfogadás, tisztelet, szeretet és bizalom** övezi, nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul.
- Az egyén **erősségeire építő** individualizáló neveléssel segítjük a gyermekek szocializációját.
- **Az egyéni különbségeket értékként fogadjuk.**
- Hangsúlyosan figyelünk a gyermeki jogok és alapvető szabadság tiszteletben tartására, **gyermekeink védelmére.**
- Kiemelt alapelvünk a **különbözőség elfogadása**, értékeinek kiemelése.
- Fontos számunkra a pedagógus szuggesztivitása, a pedagógia optimizmus, érzelmi töltés megőrzése.
- Multikulturális nevelésünkön keresztül biztosítjuk az **egyenlő hozzáférést**, az integrációt, a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek, és sajátos nevelési igényű gyermekek számára.
- A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az **önazonosság megőrzését**, ápolását.
- Az eltérő szociokulturális környezetből jött gyermekek **hátránykompenzációja**, az **esélyegyenlőség** biztosítása, tapintatos, érzékeny pedagógiai odafigyeléssel.
- Minden gyermeket a maga fejlődési szintjén vesszük figyelembe, olyan tevékenységi formákat tervezünk, amely **minden gyermek számára biztosítja** a sikeres tapasztalatszerzést, fejlesztést.
- Óvodai nevelésünk **leghatékonyabb eszköze a játék**, a szabadjáték számára biztosított időtartam napirendünk domináns része.
- Valljuk, hogy a játék, a tanulás alapvető formája **játékélmények** közben a gyermekek tapasztalnak, kísérleteznek, felfedeznek, ismerethez jutnak.

- A személyiség fejlesztés egy alapos gyermekismeretre épül, a **differentiált lehetőségek stratégiáit** alkalmazza.
- Kiemelt szerepet kap nevelésünkbe az **egészséges életmód szokásainak** alakítása, ebben az életkorban szerzett benyomások, viselkedési minták, szokások akár egész életre szólóan meghatározzák a személyiség vonásait.
- Rendszeres – kellemes légkörben biztosított tevékenységekkel segítjük a gyermek testi képességeinek fejlődését, elégítjük ki **mozgás igényüket**, egyéni szükségletek figyelembe vételével.
- Minden gyermeket az egészséges, harmonikus fejlődés érdekében a **családdal való kapcsolatban** vesszük figyelembe, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinket kiemelt pedagógia érzékenységgel, tapintattal közelítjük.
- Családokkal a jó kapcsolat alapját a nyílt, bizalomra épülő kommunikáció, **kölcsönös tisztelet**, a kulturális különbségek figyelembevétele - tolerálása, **egymás megértése** jelenti.
- A családok életéről szerzett információkat **bizalmasan** kezeljük, csak a gyermek érdekében használható fel.

2.3. Általános nevelési cél

- Óvodai nevelésünk célja a gyermekek fejlődésének támogatása, az eltérő egyéni szükségletek és életkori jellemzők ismeretében a személyiség komplex, minden képességet érintő kibontakoztatása, az integrált témafeldolgozásokkal az integrált személyiségfejlesztés, ami egy-egy helyzetben sokféle képesség alakítását tűzi célul, totális fejlesztésre törekszik.
- A személyi, tárgyi környezetet és pedagógiai hatásokat mindezek figyelembe vételével alakítjuk. Hangsúlyosabban segítünk olyan személyiség tulajdonságokat, amelyek az egyént saját lehetőségeinek felismerésében, az önmegvalósításában, később az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével leginkább szükségese.

Programunk nevelési feladatrendszere az alábbi területekre bontja a nevelést:

- egészséges életmódra nevelés
- érzelmi nevelés, szocializáció
- anyanyelvi, értelmi nevelés megvalósítása
- művészeti nevelés
- tudományos, természeti nevelés
- matematikai nevelés

Ezek a nevelési területek részletesebben a 6. és 7. pontban fognak kifejtésre kerülni.

2.4. Küldetésnyilatkozat

Küldetésünknek tekintjük, az óvodánkba járó gyermekek **hátránykompenzációjának** megvalósítását a Lépésről-lépésre Óvodai Program szellemében.

A **különbözőségeket toleráló**, egyéniség – egyediség megőrzésére törekvő **individuál** pedagógia szemlélettel fogadjuk el gyermekeinket, a tagóvodánkban kialakított **közös értékrend** alapján.

A **projekt-rendszerű** tanulási forma alkalmazásával az **élményszerű** felfedezés lehetőségét biztosítjuk a gyermekek számára, a tevékenységközpontokban és a **bennünket körülvevő** közvetlen és tágabb környezetben.

Nyitott óvodai modellünkkel a szülőknek lehetőséget biztosítunk a mindennapos tevékenységeinkbe való **bekapcsolódásra**, **együttműködésre**. **Szemléletformáló-** szerep felvállalásával hozzájárulunk a családok eltérő szociokulturális háttéréből adódó másságának elfogadásához a szülők körében.

3. A „MI” óvodásaink – Gyermekkép

A mi gyermekeink szeretnek óvodába járni, és ott **jól érzik magukat**. Programunk gyermekközpontú, befogadó, biztosítja minden gyermek számára a **hozzáférést**.

A gyermek fejlődésének általános tendenciáin túl felismerjük az egyedit, az eltérőt, a különbségeket és ezek ismeretében alakítjuk az **egyéni fejlesztés differenciált stratégiáit**. A gyermeki személyiségből kiindulva elfogadjuk, hogy a gyermek egyedi, individuum és szociális lény egyszerre. Az **egyéni különbségeket értéként fogadjuk el**. Így gyermekeink **pozitív énképpel** rendelkeznek, szeretnek többet tudni, **felfedezni, megismerni. Önállóak**, ismerik saját értékeiket, erősségeiket.

Az óvodáskor végére megtanulják, tapasztalják az együttműködésekben az **alkalmazkodás** és az **önérvényesítés** lehetőségeit, a **kompromisszumok**, konszenzusok kialakításainak stratégiai elemeit. Képesek társaikkal és a felnőttekkel **kommunikálni**. A kapcsolatteremtés számukra nem okoz gondot, szeretnek beszélgetni, képesek az önkifejezésre. **Nyitottak, érdeklődőek** az őket körülvevő világra. Rendelkeznek önkontrollal. Rendelkeznek az ismeretek elsajátításához és **alkalmazóképes tudáshoz** szükséges készségekkel. A sajátos nevelési igényű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeink is rendelkeznek **önbizalommal**.

Gyermekeink **szeretik a természetet, védik az állatokat**, környezettudatos magatartás jellemzi őket. Az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek ismerik **saját kulturális értékeiket**, hagyományaikat. Tervezett, **közvetlen átélt** természeti és társadalmi témájú **élményeiket** kreatívan, személyiségüket fejlesztve élik át újra szabadjátékukban.

4. A „MI” óvodánk – Óvodakép

Óvodánk **befogadó attitűd**je természetessé vált óvodapedagógusaink, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermek számára egyaránt. Biztosítja minden gyermek számára az egyforma lehetőséget. A helyi igényekhez igazodó, a **családi nevelést kiegészítő** nyitott óvoda, ami biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének, nevelésének **optimális feltételeit**. Magába foglalja az óvodai nevelés óvó-védő, ellátó, gondozó, nevelő személyiség funkciókat. **Minden család értéket közvetít** a gyermek felé, még akkor is, ha funkció zavarai miatt nem működik mindig jól. A gyermekek és családok szükségleteit megismerve a specifikumokat feltárva alakítjuk fejlesztő stratégiáinkat. Programunk egyik alappillére az **individualizálás**, az egyéni különbséget toleráló fejlesztés, a gyermeki személyiséget övező **bizalom** megvalósítása. Ugyanakkor az individualizálás nem zárja ki az együttélésekre, együttes tevékenységekre és **együttműködésekre** való felkészítést sem. Törekszünk a két folyamat egyensúlyának megteremtésére. Minden gyermeket figyelembe veszünk a **maga fejlődési szintjén** és olyan tevékenységi formákat tervezünk, amely minden gyermek számára biztosítja a sikeres tapasztalatszerzést, fejlődést. Minden pedagógiai intézkedés, készségfejlesztés a gyermeki személyiséghez igazított, a gyermeki **szükségletek kielégítését** célozza. Ez a szemlélet biztosítja, hogy az átlagos, vagy tehetséges gyermek mellett a halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermek is jó kedvű, **mindenki eljut saját sikereihez**, rendelkezik önbizalommal. Óvodánk közvetetten segíti, a helyi program működtetése során az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségi vonások fejlődését. Programunk a **játékot a tanulás természetes tevékenység** formájának tekinti, amely ebben az életkorban leghatékonyabban fejleszti a személyiséget. Ez az alaptevékenység integrálja a spontán és célirányosabb tanulást. Gyermekeink gazdag **élmény és feltétel** biztosításával a játékban kísérleteznek, felfedeznek, tapasztalnak, megismerik környezetüket, a **játékot öröm, jókedv**, izgalom kíséri. Óvodai életünket hangsúlyosan kíséri végig a természet, állatok, környezet védelmére irányuló **környezettudatos magatartás** megalapozása. Tevékenységünket kibővítettük a családok életét könnyítő, a gyermekek érdekeit szolgáló **speciális szolgáltatásokkal** is. Egy szabadabb, bensőségesebb, jó hangulatú és derűs, nagy konfliktusoktól mentes óvodai élet jellemzi a mindennapjainkat. Jellemzők az **erősebb kötődések** a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek között is, szeretetteljes, **elfogadó a légkör**. **Nincsenek előítéletek**, gyermek és felnőtt egyaránt esélyt kap, hogy fejlődhessen, tovább léphessen, így naponta érezzük, a **kölcsönös bizalom** szárnyakat ad.

5. Az óvodai nevelés feltételeinek biztosítása

Tárgyi erőforrásaink

Óvodánk tiszta, esztétikus, **családias** hangulatot sugárzó környezetben biztosítja a gyermekek nevelését. Két csoportszobánk átlagon felüli méretével lehetőséget biztosít a helyi programunk tevékenységközpontjainak elkülönítésére. Óvodánk **rendelkezik** a helyi programhoz szükséges tárgyi feltételekkel. A csoportszobák programhoz kapcsolódó elrendezése **optimális lehetőséget** nyújt, szolgálja minden gyermek **biztonságát**, kényelmét, biztosítja **egészségük** megőrzését, fejlődését. Megfelelő mennyiségű, **változatos játékeszköz** teszi lehetővé a mindennapi játékot, tevékenykedést. Sikeres pályázatok forrásaiból gazdag mozgás és fejlesztő játékkészlettel rendelkezünk. A tevékenykedéshez, játékhoz szükséges eszközök biztonságos a gyermek számára **elérhető** módon találhatók, lehetőséget nyújtva a **szabadválasztásra**, szabadjátékra. A sok mobil mozgásfejlesztő eszközünk a csoportszobában, és a szabadban egyaránt biztosítja a **mozgás igény kielégítését**. Rendelkezünk **fejlesztő szobával**, ahol a szakpedagógusok végzik a gyermekeket megsegítő egyéni fejlesztéseket, a tevékenységükhöz szükséges eszköz rendszer biztosított. Ez a helyiség a **szülői szoba** funkcióját is betölti. Tagóvodánk rendelkezik különböző audi-vizuális eszközzel (televízió, dvd, cd lejátszó, vetítő, stb.), ezen kívül számítógéppel, **internet** hozzáféréssel.

Személyi feltételek

Két csoportban négy óvodapedagógus befogadó nevelése biztosítja minden gyermek számára az **egyforma hozzáférést**. Egy – egy gyermekcsoportban két óvodapedagógus elfogadó, támogató, segítő attitűdje a garancia az **érzelmi biztonság** meglétére, gyermeki szükséglet kielégítésére.

Nevelő Testületünk közül egy óvodapedagógus rendelkezik **drogprevenációs és fejlesztő** pedagógusi, egy óvodapedagógus **nyelv és beszédfejlesztő**, egy pedig **gyermektánc** oktatói képesítéssel. A plusz kompetenciák által olyan területek kerülnek még hangsúlyosabb helyre, amelyek a gyermekek sikeres **iskola kezdéséhez** szükséges képességeket tovább erősítik. Kiemelten fontos, hogy az egy csoportban dolgozó óvodapedagógus párok és az óvodai munkát segítő dajka tudjanak **azonos értékfelfogással**, összehangoltan, feladatokat megosztva, mindig a **gyermekek érdekeit** szem előtt tartva együtt dolgozni. Az óvoda nevelő munkájában partnerként van jelen minden dolgozó, **azonos felelősséggel**, előre egyeztetett

feladatok, célok megvalósításában, a **közös értékrend** képviselőjében. A gyermek - szülő számára **modell értékű** az óvodapedagógus, és az óvoda valamennyi dolgozójának kommunikációja, viselkedése, bánásmódja. A gyermeket az óvodában lehet halmozottan hátrányos helyzetű, speciális nevelési igényű, átlagos képességű, mindig **érzelmi biztonság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretet teli**, légkör vegye körül.

Minden gyermek számára biztosított a szükségleteinek megfelelő **szaksegítség**. Előzetes megfigyelések, egyeztetések után logopédiai, gyógypedagógiai, konduktor, pszichológus segíti tagóvodánkban a **sajátos törődést, fejlesztést**. Óvodapedagógusaink igénye az önművelés, szakmai tudás, szakmai tájékozottság fejlesztése, körülményekhez képest igyekszünk kihasználni a lehetőségeket, a plusz ismeret Nevelő Testületnek átadása biztosított. Óvodapedagógusaink minden gyermeket a **saját fejlődési szintjén** vesznek figyelembe, felismerve, **elfogadva** a különbségeket, fejlesztési stratégiánk metodikája a differenciálás. Tevékenységközpontjainkban **változatos tevékenykedési** – tapasztalási lehetőségek biztosítják a fejlődést. A gyermekek **élményként** élik meg a szabadjátékot, de a tanulási céllal ajánlott tevékenységeket is.

Az óvodapedagógus nevelő munkájában mindig érvényesül a **közös tervekészítés**, a közös gondolkodás, vélemények egyeztetése, a döntés hozatal mindig a **gyermek érdekét** szolgálja. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, dokumentáció vezetése mind két óvodapedagógus közös feladata, **tartalmi, esztétikai minőség** felelősei. Az óvoda **teljes nyitva tartása** alatt óvodapedagógus irányítja a tevékenységeket, foglalkozik gyermekekkel. A gyermekek egészséges fejlődéséhez a **napirend biztosítja** a feltételeket, a megfelelő időkereteket. A gyermekek egyéni szükségleteinek figyelembevétele mellett tartalmazza a párhuzamosan végezhető tevékenységek szervezését. A **rendszeresség**, az ismétlődések teremtik meg a gyermekek érzelmi biztonságát. Napirendünkben a **folyamatosság**, és **rugalmasság** elvét igyekszünk érvényesíteni. A gyermekek számára fontos a megfelelő **időkeret, a személyes kapcsolat** biztosítása. Nagyon figyelünk az egyéni szükségletek, igények kielégítésére, kiemelt szerepe van a gondozásnak, halmozottan hátrányos helyzetű speciális nevelési igényű gyermekeink megsegítésének. Fontos, hogy ők is eljussanak az önállóságig, megélik **saját sikereiket**, legyen **önbizalmuk**.

Napirend

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉGEK MEGNEVEZÉSE
6:30 - 8:30	Érkezés az óvodába, a gyermekek fogadása Személyes percek, Szabad játék
8:30 - 10:30	Testápolási teendők – folyamatos tizórai Szabadjáték a tevékenységközpontokban, Játékba integrált óvodapedagógus által ajánlott egyéni és mikro csoportos tevékenységek , Beszélgető kör
10:30 – 12:00	Élményszerző séták, tapasztalatszerzések Szabadjáték az udvaron, vagy külső környezetben Frissítő mozgás (futás, kocogás, versenyjátékok)
12:00 – 13:00	Testápolási teendők - ebéd
13:00 - 15.00	Mese, zenehallgatás, pihenés
15:00 - 15:30	Testápolási teendők, uzsonna
15:30 – 17:00	Szabadjáték a szabadban vagy a csoportszobában a tevékenységközpontokban

6. A megvalósítás megkülönböztető kritériumai, döntő tényezői

6.1. Érzelmi nevelés, szocializáció

Cél: Az óvodáskor végére jussanak el az önértékesüléstől az együttműködésig, a társak szükségleteinek, igényeinek, szándékainak megértéséig. Váljanak érzelmileg nyugodt, elégedett gyermekekké.

Óvodapedagógus feladatai:

- Rendelkezik nagyfokú **szeretettöbbséggel**, az **odafigyelés** igényével.
- Hangsúlyosan figyel arra, hogy minden gyermek **biztonságban** érezze magát, érezze, hogy nem eshet bántódása, hogy az óvonóni mindig mellette van, **érezze jól magát**.
- Tudja, hogy minden gyermek megközelítése más és más, keresi minden gyermek felé az **egyéni megközelítés, megnyugtató** lehetőségeit.
- Viselkedés, véleménynyilvánítás közben tudja személye **modell értékét**, ennek megfelelően viselkedik.
- Minden gyermekben keresi és **megtalálja az értéket**.
- Minden megnyilvánulását az érzelmek alakítása, az érzelmekre hatás hatja át.
- Személyes, **pozitív stratégiai** mintát adnak a gyermekeknek.
- Képes felkelteni a társak érdeklődését és **elfogadtatni** velük a kevésbé kedvelt gyermekeket.
- Mindig a probléma gyökerét, a **viselkedés okát keresi**.
- Fontos számára, hogy a gyermekek **gyakorolhassák a probléma helyzeteket**.
- Gondosan, tudatosan figyel a meleg, elfogadó, **individualizált, odafigyelő** napirend megvalósítására.
- Segíti a gyermeket saját tettei elbírálásában, **döntéshozatalban, felelősség vállalásban**.
- Lehetőséget teremt és biztatja a gyermeket, hogy vitassák meg, **szavakkal fejezzék ki** a véleményüket, érzéseiket.
- Képes a **különbséget toleráló** egyéniség, egyediség megőrzésére történő individualizáló pedagógiai szemlélet megvalósítására.

- Minden élménnyel arra tanítja a gyermeket, hogy az ő **személye értékes**, tiszteletre méltó, közben ráéreztet a **mások érdekeire**, az összhangra.
- A hagyományok, óvodai ünnepek közös élményeinek **szemléletformáló**, közösség alakító hatásainak kihasználása.
- Természeti – társadalmi környezet élménylehetőségeinek kihasználása közben a **hazához, tájhoz kötődés** erősítése, az **értékek megbecsülésére** nevelés.

Megvalósítás folyamata:

Óvodáskorban, a magatartás megnyilvánulásaiban, a tevékenységekben meghatározó szerepet töltenek be az érzelmek. Átszövik gyermekeink életét, és sajátos motivációként alakítják viselkedésünket.

Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör kialakítását már az óvodában lépést megelőző időszakban megkezdjük.

Óvodai életet megelőző időszak:

Nagyon fontos a családokkal, gyermekekkel a közvetlen érzelmekre ható **nyílt kapcsolat** kialakítása. Minden szülő számára fontos, hogy gyermekét **biztonságba** tudja, lássa, hogy gyermeke **jól érzi magát**. Már év közben sok testvér, ismerős gyermek látogat meg szüleivel bennünket, vesz részt programjainkon. **Nyári lehetőségek** biztosítása, **első szülőértekezlet**, **családlátogatás**, jel választás lehetősége segíti a bizalom mélyülését.

Év indítás közvetlen előzménye:

A **feltétel rendszer** felülvizsgálata, csoport szoba berendezése, tisztasága, esztétikuma. Tevékenység központok kialakítása, eszközök, piktogramok **érdeklődést felkeltő** tevékenységre biztató elhelyezése. A központok **elvonulásra**, pihenésre is lehetőséget adnak. **Meglepetés játékok**, jellel – fényképpel ellátott szekrények, kincses dobozok a **személyesség** érzelmi hatásával teszik vonzóbbá az óvodai életet. A legtöbb gyermekünknek személyes tárgya elvonulási lehetősége otthon nincs. Csoportbáb, „Megérkeztem” tábla, csoport zene egyéb csoport hagyományok áttekintése, előkészítése.

Beszoktatás:

A beszoktatás időszakában, a csoportban dolgozó **valamennyi** felnőtt közös, odafigyelő jelenléte biztosítja az **érzelmi biztonságot**. Segíti a gyermekek számára az ismerkedést a helyszínekkel, tevékenységekkel, az **első csoportszokásokkal**, hagyományokkal. A **szülő jelenléte**, amit kérni, és erősíteni szoktunk, növeli a gyermek biztonság érzetét. A szülő viszont lehetőséget kap az óvodai élet megismerésére.

A kapcsolat alakulásának, az első benyomásoknak **kulcsszereplője** az óvodapedagógus. Az **eltérő családi nevelés**, eltérő kultúrából adódó különbségeket toleráló, **elfogadó szemlélettel** közelítünk minden gyermekhez. Az óvodában végbemenő össze folyamat egy meleg, elfogadó fizikai környezetben, **individualizált és rugalmas**, odafigyelő napirenddel valósul meg.

Szabadság ésszerű korlátok között:

Gyermekeink nagy része **szabadon**, szinte korlátok nélkül él. Az óvodai környezetbe kerülve számos **elvárással** találkozhatnak melyek teljesítése a közösségben való élés és tevékenykedés szempontjából fontos. **Tiszteletben tartjuk** az egyéni kommunikációs módokat, eltérő szokásokat, viselkedési normákat. Az óvodai étellel ezeket a gyerekeket **apró lépésekben** ismertetjük, ha a gyermek ismeri a pontos, egyértelmű szabályokat, **ha tudja mi a jó, mi a rossz**, ennek tudatosítása növeli **komfortérzetét**. Már óvodáskor kezdetén bevonjuk a gyermekeket a szabályok alakításában, az **önfegyelem, önkontroll** fejlesztésével. A szabályokra kényszerítés helyett az **egyezkedés, a meggyőzés**, a konszenzus keresés stratégiái dominálnak.

Magatartás rendezés stratégiái:

Az óvodás gyermekek társas kapcsolatainak nehézségét gyakran a kapcsolat teremtés zavarai okozzák. Az **egyénre szabott** magatartás rendezés **stratégiáit** alkalmazzuk, mindig a családi háttér az indulási pont, és a megfigyeléseink a gyermek csoportban tapasztalt társas kapcsolataiban, viselkedésében. **Előítélet mentesen** közelítünk, erősítjük az érzelmi kötődést, egyértelműen fejezzük ki szeretetünket, figyelmünket. Feltárjuk a **gyermek erősségeit**, felkeltjük a **társak érdeklődését**, erősítjük pozitív státuszát, **növeljük önbizalmát, pozitív énképét**. A **probléma megoldás gyakorlására** nagyon sok lehetőséget biztosítunk (bábozás, mesehallgatás, szituációs játék, szabály játék, csoportban végzett feladatok, egyéni erősségek kiemelése, beszélgető körök, egyéni beszélgetés, stb.). Az óvodapedagógus nagyon erős **modell hatását** is minden esetben tudatosan tudjuk kihasználni.

Hagyományok, óvodai ünnepek:

Az óvoda ünnepei, hagyományai folyamatosan segítik a **közösségi érzést** a közös készülődés, izgalom, **közös élményeken** keresztül. Megtanulják a megjelenésre, viselkedésre vonatkozó szokásokat, **elvárásokat**. **Partneri kapcsolataink** hagyományokra épült programjaival segíti az erkölcsi, akarati érzelmek, magatartási – viselkedési tulajdonságok alakulását.

Az óvodapedagógus nagyon erős modell hatását tudatosan használjuk ki. Ha azt tapasztalják, hogy a szeretett személy érzékeny a tiszteletre, udvariasságra, a másokkal való érintkezést módjára, akkor ezeket a magatartásformákat **tudattalanul átveszik**.

Játék:

A szocializáció szempontjából a **szabad játék** tevékenységnek van a legnagyobb jelentősége. A játék szabadsága és gyermekeink önkiteljesedése a **közösségi élet szabályai** között valósul meg. A tevékenység központ rendszer a játéktér, amelyben a feltételeket a gyermekeink és óvodapedagógusaink közösen alakítják. **Közös játékélmények** közben az óvónői modell szerep mellett gyakorolják a **saját és társak érdekeinek összehangolását, véleménynyilvánítást, konfliktuskezelést**.

Egy érdeklődő, beszélő környezetben biztosítjuk a gyermek számára a véleménynyilvánítást. Egyéni szintjüknek megfelelően **kérdezzük, hallgatjuk** meg érzéseiket.

Tevékenységi terv:

Éves tevékenységi tervünk szocializációs feladatainál **kiemelten tervezzük az erkölcsi, akarati érzelmek, a viselkedési szokások fejlesztését** célzó feladatainkat. Az **egyéni különbségek**, élettani sajátosságok figyelembe vétele mellett, **sok közös élmény** biztosítása a közvetlen megtapasztalás, átélés lehetőségére. A **hátránykompenzáció** szempontjából is minél több **természeti – társadalmi élmény**hez jutást biztosítunk, ami a szülőföldhöz való kötődést is alapozza. A közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása magasabb rendű érzelmekre és erkölcsi tulajdonságok fejlődésére ad lehetőséget.

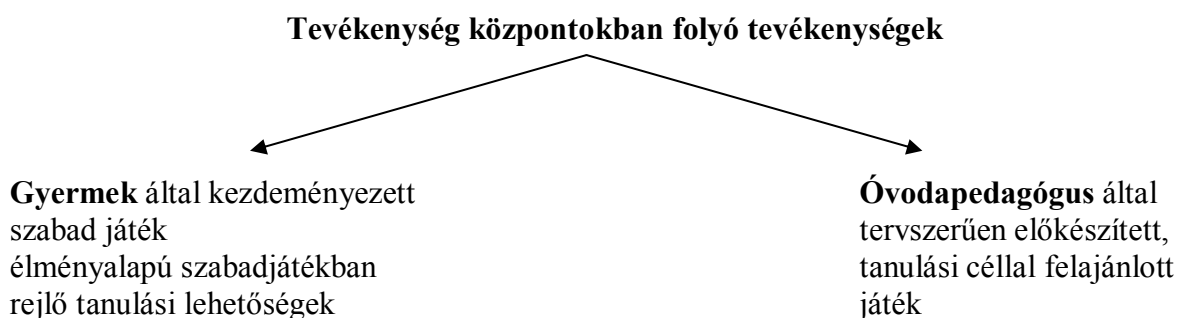
A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végére:

- ❖ A sok-sok tapasztalat, élmény hatására képes megítélni a viselkedés helyességét.
- ❖ Saját érdekei mellett képes a társak érdekeinek érvényesítésére, összehangolására.
- ❖ Ismerik saját képességeiket, tudják értékeiket, megfogalmazzák hiányosságukat.
- ❖ Elfogadják a közösség kialakult szabályait, alkalmazkodnak azokhoz.
- ❖ Kiegyensúlyozottak, érzelmileg kötődnek társaikhoz és a felnőttekhez.

- ❖ Figyelnek a kisebbekre, sajátos figyelmet igénylő társaikra, segítenek nekik, óvják őket.
- ❖ Képesek a konfliktusokat önállóan megoldani, testi erőfőlényüket nem használják fel a megoldásban.
- ❖ Képesek megfogalmazni, elmondani véleményüket egy-egy probléma helyzetről, a számukra helyes megoldásról.
- ❖ Rendelkeznek megfelelő önfegyelem, önkontroll képességével.
- ❖ Betartják, szokásukká vált az alapvető udvariassági szokások köre.

6.2. Játék, élményen alapuló tanulásszervezés

Programunk tevékenységeken, sajátos tevékenység rendszeren keresztül közvetíti az életkornak, aktualitásoknak, környezetnek megfelelő műveltség tartalmakat. A feldolgozás módja az integráció, projekt módszer. Egy vezérvonal mentén sokoldalú megközelítéssel történő képesség fejlesztés.

Cél: - Az érzelmi alapú élmények folyamatos biztosításával a gyermekek egyéni vágyai és ötletei a széles skálán mozgó játéklehetőségekben bontakozzanak ki.

- A felfedezés a megtapasztalás élménye tegye gyermekeinket érdeklődővé, nyitottá, probléma érzékennyé.

- Minden gyermekben akár tehetséges, átlagos, vagy lassan tanuló típus, alakuljanak ki azok a képességek, amelyek birtokában örömet jelent számára a későbbi tanulás, önfejlesztés.

Óvodapedagógus feladatai:

SZABADJÁTÉK	ÓVODAPEDAGÓGUS ÁLTAL TANULÁSI CÉLLAL FELAJÁNLOTT JÁTÉK
<p>- a nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó csoportlétkör, hely, idő, eszköz és élményszerzési lehetőségek biztosítása</p> <p>- a szabadjáték túlsúlyának érvényesítése, napirendbe történő megjelenítése</p> <p>- biztosítja, segíti a játékszükségletből fakadó eszközigény kielégítését</p> <p>- lehetőséget teremt az eszköz és térhasználat szabadságára</p> <p>- biztosítja a gyermeki szabadságot, a gyermek maga dönti el kivel – hol – mit szeretne játszani</p> <p>- észreveszi, segíti a nehezen beilleszkedő gyermeket, társas kapcsolataiban jelentkező nehézségeit</p> <p>- partnerként szerepet vállal, együttműködve gazdagítja a tevékenységet</p> <p>- szerepvállalásában modell értékű, udvariassági – viselkedési mintát nyújt</p> <p>- közös szabályalkotással teszi érdekelté a gyermekeket a szabályok betartásában</p> <p>- direkt beavatkozások elkerülése, a holtpontra jutott tevékenységek motiválása</p> <p>- az etnikai kisebbséghez tartozó saját értékeinek hagyományainak megjelenítésére feltételt, lehetőséget biztosít</p>	<p>- a közvetlen felfedezésnek, tapasztalásnak széles lehetőséget biztosít</p> <p>- olyan tapasztalatszerzési lehetőséget teremt, ahol minden gyermek a fejlődési szintjének megfelelő kihívással találkozik</p> <p>- biztatja, bátorítja a gyermekeket, hagy elég időt, hogy a gyermek a tevékenységekbe élje meg apró sikereit</p> <p>- a személyiség fejlesztés alapos gyermekismeretre épül, a differenciált lehetőségek stratégiáit alkalmazza</p> <p>- bízik a gyermekben, optimista és realista, tud örülni az apró eredményeknek</p> <p>- a tevékenység orientált játékos tanulási folyamatok biztosítását részesíti előnyben</p> <p>- a természetes kíváncsiságnak megfelelő támogatást, biztatást ad</p> <p>- pedagógiai tudás és tapintat birtokában ott és annyt segít, ami a továbblépéshez elég, és meghozza a sikerélményt a gyermeknek</p> <p>- a tevékenységeket úgy tervezi, hogy minél több érzékszervet mozgassanak egyszerre</p> <p>- sokféle tapasztalatszerzési lehetőséggel juttatja gazdagabb ismerethez a gyermeket</p> <p>- engedi a fantázia, alkotó gondolkodás szárnyalását</p> <p>- ösztönzi a gyermekeket az érzelmeik, ötleteik, véleményük elmondására, a folyamatos kommunikációra</p>

Megvalósítás folyamata:

SZABADJÁTÉK	ÓVODAPEDAGÓGUS ÁLTAL TANULÁSI CÉLLAL FELAJÁNLOTT JÁTÉK
<ul style="list-style-type: none">- örömteli tevékenység, nincs kényszerítés, spontán, önkéntes tevékenység, a napirend domináns része- a tevékenység, tapasztalatszerzés legfontosabb színtere a szabadjáték- a játékszabadsága nem jelenti a gyermekek magára hagyását- az óvodapedagógus együttműködés, támogató figyelem, segítségnyújtás biztonságát jelenti- korlátokat azok a szabályok jelentenek, amelyeket a gyermekek kultúrált magatartása, szocializációja érdekében alakítunk- szabályokat a gyerekekkel közösen alakítjuk, életszerűek, helyzetre vonatkozóak és elfogadhatók- a gyermekek játékának motiváló ereje az élmény, élményforrások, amelyeket tudatosan tervezünk- hangsúlyosan figyelünk az ingerszegény környezetből jött gyermekek élmény-ismeret nyújtására, ezek az élmények intenzitásukkal játékra inspirálják őket- szabadjáték idején a gyermekek a tevékenységközpontokat szabadon használják, rendelkezésre áll az eszköztár, mobilizálás, átrendezés lehetősége- folyamatos a családok, és partnerek	<ul style="list-style-type: none">- a játéknak a szervezettebb, tervszerű formája az óvodapedagógus részéről „irányítottabb”- felajánlott tevékenységre akkor kerül sor, ha a gyermekek nem tevékenykednek elmélyülten, vagy valamelyik tevékenységközpont alkalmas a célirányos fejlesztésre- az integrált témafeldolgozás keretében kettő vagy több központban is történhet a szervezett tevékenység- átgondolást kíván, hogy hol van szükség az óvodapedagógus közvetlen jelenlétére- az óvodapedagógus megtervezi a tevékenységet, tartalmát, eszközöket, a differenciálási lehetőségeket- a folyamat a gyakorlatban a gyermekekkel való együttműködésben alakulhat, változhat- az integrált téma feldolgozás sokféle képesség fejlesztését tűzi célul- a projekt módszer a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek is hatékony, tudatos tervezést igényel, de a konkrétság, tapasztalás szintjén jelenik meg- a felfedezés, megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, nyitottá, probléma érzékennyé a gyermekeinket- úgy tervezzük a tevékenységeket, hogy

<p>segítségével felhasználható eszközök gyűjtése (barkácsoláshoz, makett készítéshez, szerelésekhez, stb.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - óvodapedagógus is gazdagítja a játéktémákat ötleteivel, szükség esetén partnerként kapcsolódik be mintaadó szerepét erősítve - pedagógiai ismerete, és tapintata dönti el mikor célra vezetőbb közvetlen mintaadása, és mikor hagyja a gyermekek saját próbálkozását, probléma megoldását - halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinknek több felnőtt mintára, partneri együttműködésre van szükségük - a sok közös élmény mellett ugyanolyan lehetőség van az egyéni élmények megjelenítésére, eljátszására - a csoportlégkör, az eszközök elhelyezése tevékenységre, játékra inspiráló - az élménylehetőségek és eszköz feltételek biztosításánál a fiús és lányos játékok megfelelő arányára figyelünk - az udvari szabadjáték idején és időjárás függvényében biztosított a mozgásos lehetőségek mellett hagyományos játékok feltétele - a szabadtevékenység, technika, eszközválasztás lehetősége a játék indítékait aktivizálja, a gyermek a tudást saját élményként éli meg 	<p>azok minél több érzékszervet mozgassanak meg, így a látás, hallás, mozgás, és verbális-kommunikáció együttesen szolgálják a tanulást</p> <ul style="list-style-type: none"> - az óvodapedagógus által átgondolt, tanulási céllal ajánlott tevékenység a gyermek részéről egy jó közös játék lehetőségét jelenti, ugyanolyan örömforrás, mint a szabadjáték - témák választásánál sokféle szempont érvényesül, a hátránykompenzáció az óvodapedagógus által kitűzött cél, de meghatározó a gyermeki érdeklődés - mindig van idő, lehetőség az együttműködésre, próbálkozásra, de tévedni és újra kezdeni is lehet a tevékenységet - alapos gyermekismeretre épülő differenciálás programunk egyik specifikuma, nem életkorhoz igazodást jelent elsősorban, hanem az adott gyermekcsoportban fellelhető fejlődési szintekhez, eltérésekhez - a differenciálás biztosítja, hogy a lassan haladó gyermeket sem éri kudarc, és a tehetséges gyermek sem érzi a könnyű siker unalmát - a szociokulturális hátrányokkal induló gyermekeink akkor kapnak esélyt, ha saját hiányaikhoz, szükségleteikhez igazodik fejlesztésük - azok a gyermekek is sikerélményhez jutnak a tevékenységekbe, akik csendesebbek, nehezebben kommunikálnak
--	--

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végére:

- ❖ Önállóan tudják a szerepeket, eszközöket elosztani, a teret elképzelésüknek megfelelően átrendezni.
- ❖ Képesek több napon keresztül ugyanazt a játéktémát közösen, kitartóan játszani.
- ❖ Játékukban dominánsan van jelen a szerepjáték, ahol a megismert felnőttek világát, foglalkozásokat, szerepeket játszanak újra a viselkedési – udvariassági normákkal.
- ❖ Élvezik, gyakran választják a szabályjátékokat, betartják a szabályokat, és elviselik a kudarccokat.
- ❖ Egészséges kíváncsiság, érdeklődés, tevékenységvágy jellemzi őket.
- ❖ Képesek társaikkal és a felnőttekkel kommunikálni, szeretnek beszélni, bátran megfogalmazzák véleményüket, kérdéseiket.
- ❖ Elfogadják, hogy vannak szabályok, képesek önmagukat szabályozni, rendelkeznek önkontrollal.
- ❖ Meg tudnak oldani egyszerű szervezési feladatokat, közös együttműködéssel, véleményütköztetéssel.
- ❖ Rendelkeznek az ismeretek elsajátításához, és alkalmazóképes tudáshoz szükséges készségekkel.
- ❖ Pozitív „énképpel” rendelkeznek, ismerik saját erősségeiket, értéküket.
- ❖ Elfogadják a különbözőséget, érzékenyek, toleránsok mások problémáira.
- ❖ Sajátos nevelési igényű gyermekink is, rendelkeznek önbizalommal, ismerik saját erősségeiket.

6.3. Egészséges életmódra nevelés

Cél: Az egészséges életmód, az egészség megőrzés szokásainak alakítása, melyek maradjanak jelen az iskolai és későbbi életükben is az egészséges életvitel igényével.

A rendszeresen és kellemes légkörben biztosított számtalan mozgásos tevékenység fokozza a gyermekek edzettségét, segítse a testi képességek fejlődését, váljon természetes igénnyé.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges **egészséges, biztonságos** tárgyi környezet, eszközrendszer biztosítása.
- A gyermek és **családi szokások** körülmények együttes megfigyelése, a tapasztalatokhoz rendelt fejlesztési terv kidolgozása.
- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése az **egyéni eltéréseknek, igényeknek** megfelelően történjen. (elegendő idő biztosítása, segítségadás mértéke – formája, mozgásigény kielégítése stb.)
- **Toleráns**, különbözőséget elfogadó, **mintaadó**, modell szerepet tölt be a csoportban.
- Biztosítja a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődéséhez a folyamatos, változatos **mozgáslehetőséget**.
- A speciális szükségletű gyermekek **személyes, tapintatos megsegítését** szakemberekkel történő konzultáció, közös terv alapján végezze.
- Óvodánkban a felnőttek eltérő szociokulturális környezetből jött gyermekek hiányosságait toleráló, a gyermek önbizalmát erősítő, segítő jelenlétével biztosítja a gyermek számára a **fokozatos önállóság** megszerzését.
- A sok séta, változatos külső környezetben végzett megfigyelés, játék közben éreztesse meg a környezet szépségét, közös szabály – értékrenddel **védjék, óvják** a természetet, a környezetet.
- Változatos programok szervezésével ismertesse fel a **szülői odafigyelés fontosságát**, esetleges drogfogyasztás összefüggését.

- A gyermekek **egészségének védelme, megőrzése** érdekében történő stratégiák tudatos tervezése jelenjen meg napirend, szocializációs terv, egyéni fejlesztési tervek.
- Védőnővel, fogorvossal kialakított partneri kapcsolat erősítése a **szűrések, tanácsadások**, szükséges kezelések megvalósításának érdekében.
- A családok **sajátos bevonásával** a testi-lelki egészség erősítését, megőrzését segítse gyermekeknél, felnőtteknél egyaránt.

Megvalósítás folyamata:

Óvodánkban az egészséges életmód az egyik **kiemelt** nevelési feladatunk. Hangsúlyos kezelését indokolja a nagyon **eltérő szociokulturális** környezetből jövő gyermekek életvitele. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeink egészségügyi hátrányait megfelelő **pedagógia tapintattal**, személyre szólóan segítjük, a családok **szemléletformálásával**, megnyerésével csökkentjük. Az óvodás korban szerzett benyomások, viselkedési minták, **szokások**, akár egész életre szólóan is meghatározzák a személyiség vonásait.

Beszoktatás:

Az óvodai felvétel után családlátogatás, anamnézis készítése, megfigyelések keretében gyűjtjük az **első információkat** a gyermekről és az őt körülvevő környezetről, családi nevelésről. A folyamatos beszoktatás lehetőséget ad, a **testi szükségletek feltárására**, kielégítésére, amiben a szülő is segítségünkre van. Ezzel párhuzamosan a szülő is mintát kap az otthoni szokásrend alakításához. A beszoktatás idején a fő cél, hogy a gyermek **érezze biztonságban magát**, fogadja el a közeledést. Ennek feltétele az óvónő – gyermek, segítő nem pedagógus alkalmazott – gyermek, és gyermek- gyermek között egy meghitt, őszinte, **elfogadó, hiteles kapcsolat**. A gyermek megjegyzi a szeretetteljes elfogadó közeledést és **megnyílik** a beszélő környezetnek, beszédkedvét csak ösztönözni, fenntartani kell.

Testápolás:

A gyermek **tisztaságigényének** kialakítását szolgálja, amihez megteremtjük a tárgyi környezetet, eszközrendszert. Saját eszköz hiányát folyamatosan **pótolunk, megsegítünk** (fogkefe, fésű, törülköző). **Elegendő időt** biztosítunk a fenti területekre, fejlettségi szintjüknek megfelelően, egyéni tempóban, önállóan gyakorolják a testápolás tevékenységeit, a felnőtt segítségadása, **segítő jelenléte** mellett. A fürdőszobai tevékenységeket megjelenítjük piktogramokon, **képi formában** is ezzel is segítve a szokások rögzítését. A szokások

mélyítésére **sokféle módszert** hívunk segítségül. (az óvoda dolgozóinak mintaadó, modellszerepe csoportbáb, mesehallgatás, bábjáték, szituációs játék, gyermeki példa, stb.) A gyermeket hátrányai miatt nem érheti elmarasztalás, megszólítás. Tapintatos, szeretetteljes odafordulás, **intimitás** biztosítása mellett történik a kiemelt megsegítés. (Ruhacsere, tisztálkodás, eszkozbiztosítás, eszközök használatának biztosítása.) A gyermekeket megsegítjük az ismeretlen helyzetekben az érdeklődés felkeltéstől az **önbizalom teli** magabiztos tevékenységig.

Öltözködés:

Az időjárásnak megfelelő öltözködéssel is gyermekeinket **védjük**, külső megjelenésre figyellel **esztétikai** ízlésüket formáljuk. Külső partneri segítséggel az óvodánk rendelkezik „**saját ruhatárral**”, ami az esetleges ruhaigényt szükség esetén megsegíti. Egyéni szükségleteknek megfelelő **időbiztosítással** és az óvodapedagógus – dajka **támogató figyelmével**, szükség szerinti segítségadással, **türelmes bátorítással**, juttatjuk el gyermekeinket az önállóságig. Már az első pillanattól formáljuk, személyes példával segítjük az esztétikai érzelmeket, az **igényességet**.

Pihenés:

A gyermekek alvásiigényének, a **nyugodt pihenés** feltételeinek biztosításánál az érzelmi ráhangolást emeljük ki. Az **érzelmi biztonságot**, a nyugodt pihenést segíti ágyak megfelelő távolságban történő elhelyezése a barát – testvér melletti alvás lehetősége, a kedvenc plüssjátékkal történő pihenés, a halk zene, mesehallgatás, az óvónéni simogatása, állandó helyhez ragaszkodás. A nagyobbak számára biztosítjuk az egy órai pihenés után a **csendes tevékenykedés** lehetőségét.

Étkezés:

A gyermekeknek különböző **táplálkozási szokásaik** vannak, a szülők és saját megfigyeléseink segítségével megismerjük és tiszteletben tartva, apró lépésekben próbáljuk az egészséges irányba terelni (pl. étvágytalanság, válogatás). Az asztalok **esztétikus megterítése**, az ételek **megnevezése**, az óvodapedagógusok **mintaadó** szerepe ösztönző az ételfogyasztásra. Próbáljuk biztatni a gyermekeket az étel megkóstolására, mivel előfordul, hogy nem is ismerik. Célunk, hogy a gyerekek minél több **egészséges étel**met ismerjenek és **kedveljenek** meg. Fokozatosan figyelünk a **plusz étkezés igényére** és természetes lehetőségként épült be partneri és konyhai segítséggel óvodai életünkbe. Az óvodapedagógus

az érkezést követően megajánlja a lehetőséget, de gyermeki kérés is lehet kezdeményezője az étkezés igényének. A kulturált étkezés szokásait a feltétel biztosításán túl a **felnőtt és társak mintája** is segíti. **Folyamatosan** ismerkednek meg az evőeszközökkel, az étkezési szokásokkal, viselkedési normákkal. Ezt a területet is az **egyén erősségeire építő** individualizáló neveléssel segítjük, egy – egy apró sikerélmény, öröm segíti a folyamatot.

Levegőzés, mozgás:

Nélkülözhetetlennek tartjuk a mindennapi **friss levegőn tartózkodást**, a mindennapi **szabad mozgás** lehetőségének biztosítását a hozzárendelt szokás – szabályrendszerrel. Sokféle mobil mozgásfejlesztő eszközzel biztosítjuk az udvari és csoportszobai nagymozgások, mozgáselemek gyakorlásának lehetőségét. Heti rendszerességgel csoportos vagy csoportközi séták, kirándulások biztosítanak nagyobb teret, **változatos mozgáslehetőséget** (játsszóterek, Tisza-liget, Tisza-part) a gyermekek **mozgáskoordinációjának** fejlesztésére, az **edzettség** fokozására. Napirendünkben, tevékenységi tervünkben **tudatos tervezéssel** jelenik meg ez a terület is. **Sok óvodán kívüli** mozgáslehetőség közben a társas kapcsolatok, udvariassági – viselkedési szokások, a környezet szépségére való odafigyelés érzései is mélyülnek. Megtanulják védeni, óvni a természetet, **igényükké válik a szabadban tartózkodás**.

Családok bevonása az óvodai életbe:

Környezetvédelem, környezettudatos nevelés szemléletét a családi nevelésbe is hangsúlyossá tesszük. Az óvodai környezet óvása, virágosítás, a tisztaságra – rendre történő közös figyelés mellett a sétákra, kirándulásokra a **szülőknek is lehetőséget** biztosítunk. Közvetlen átéljük a természet szépségét, a környezet óvására való tudatos figyelmet. **Családok bevonásával** veszünk részt környezettudatos szemléletet kívánó **szelektív hulladékgyűjtésekbe**. Fontos számunkra a szülők **szemlélet formálása**, megnyerése, az otthoni szokások **összehangolása**. Ennek érdekében minél változatosabb, érdeklődésre számító lehetőséget szervezünk.

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végére:

- ❖ Rendszeresen, önállóan a funkcióknak megfelelően használják a tisztálkodási eszközöket.
- ❖ Önállóan öltözködnek, ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket bekötik.
- ❖ Terítésre és környezetre igényesek, kulturáltan étkeznek.
- ❖ Ruhájukat összehajtva teszik a helyére.
- ❖ Figyelnek saját külsejükre annak tisztaságára, esztétikumára.
- ❖ Önállóan, szükség szerint használják a zsebkendőt.
- ❖ Szívesen, örömmel választják a mozgásos játékokat.
- ❖ Egyre tudatosabban figyelnek környezetük tisztaságára, védelmére.
- ❖ Ismerik az egészséges ételeket, a higiénés szabályok betartásának fontosságát.
- ❖ A hátrányos helyzetű, és sajátos nevelési igényű gyermekeink is önállóak, igényesek önmagukra, a tisztálkodás, kulturált étkezés szokásukká vált.
- ❖ A közösségért végzett munkafolyamatokon keresztül önállóbbak, tudatosabbak, magabiztosabbak.

7. Általános tevékenységi formák és feladatok

Általános tevékenységi formák és feladatok részletes kidolgozását a Szolnok Városi Óvodák Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógia – Szakmai Szolgáltató Intézmény Helyi Nevelési Programjának 8. fejezete tartalmazza.

Tartalmát Nevelő Testületünk teljes mértékben elfogadta, nevelési gyakorlatában alkalmazza.

A tevékenységi formákhoz és feladatokhoz kapcsolódó hagyományos tagóvodai programjainkból két kiemelt terület:

Ének-zene:

CÉL	FELADAT
- A gyermeki önkéntes mozgás – éneklés örömeinek támogatása, kifejezhesse érzelmeit, önfeledt improvizációit.	- Az önkéntes éneklés, táncos – mozgás számára egy közösen kialakított lehetőség biztosítása (mikor? hol? mennyit?). - A külsőségekkel (eszközök, szoknya, kalap, stb.) saját kultúrájuk zenéjének biztosításával többi gyermek érdeklődésének is felkeltése. - Az óvodapedagógus modell szerepe érvényesüljön az elfogadás, a közös öröm, a különböző érték közel hozásában. - Családtagok számára is az éneklés, zenélés lehetőségének biztosítása. Meggyőzni gyermekükre gyakorolt érzelmi hatásáról, szülő – gyermek kapcsolat mélyüléséről.

Mese – vers:

CÉL	FELADAT
<p>- Az erkölcsi-akarati érzelmeket magatartási, viselkedési szokásokat segítő irodalmi élménynyújtás.</p>	<p>- Irodalmi anyag tudatos válogatása a jelentkező vagy megelőzni kívánó problémákra (igazmondás, segítségnyújtás, tisztelet, stb.).</p> <p>- Színház látogatások megszervezése szülők-partnerek összefogásával.</p> <p>- Palánta Szeret Misszió karitatív előadásainak szervezése a témák választásánál javaslat-kérés megfogalmazása.</p> <p>- Tagóvodai bábcsoportunk éves terv alapján meseélmény nyújtáson túl segíti a célokat.</p>
<p>- Meseélmények hatására gazdagodjon szókincsük, verselési-mesélési kedvük, sokrétű önkifejezésük. Bátor kiállással erősödjön önbizalmuk, más területen is vállalják verbális véleménynyilvánításukat.</p>	<p>- A mese-vers központ állandó helyszíne önmagában is motiváló hatású legyen, ott elhelyezett gazdag eszköztárral.</p> <p>- Anyanyelvi fejlesztés spontán és tervszerű tevékenységekben, szükség esetén szakember segítségével.</p> <p>- A gyermekek érdeklődésének, szereplési vágyának bátorítása a feltételek biztosításával, közös készítésével.</p> <p>- Több lehetőség szervezése a szereplésre, a sikerélményhez jutásra (csoporton belül, csoportközi szereplések, szülőknél rendszeresen tartott „Színháznap”, Partnereinknek ünnephez – jeles naphoz kapcsolódó programok keretében.</p>

8. Hagyományok, óvodai ünnepek

Cél: 1. Az ünnepi készülődések, külsőségek, elképzelések, a sok tevékenykedés olyan élményerővel hassanak a gyermekeinkre, ami szemléletformáló, értékteremtő is egyben.

2. A néphagyományhoz kapcsolódó ünnepek kertében ismerjék meg gyermekeink a népszokások eredetét, jelképeit, hagyományaink szépségét. Ezek az élmények segítsék gyermekeinknek a szülőföldhöz, a közvetlen környezethez való kötődését.

Néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek köre, azok tartalma

Szüret – „Almabál”

Cél: - Hagyományosan egy témaprojekten keresztül, önálló kreatív ötletek beépülésével, sokféle tevékenységet integrálva, sok tapasztalatszerzésen keresztül jutassa egy közös, vidám élményhez a gyerekeket.

Tevékenységek:

- szüretéről, gyümölcsökről hallgatunk mondókákat, énekeket, csúfolókat
- gyűjtjük, válogatjuk a gyümölcsöket, salátát, befőttet, ivólevet készítünk
- szüreti és őszi dalos játékokat ismerünk meg
- termések gyűjtése, válogatása, termésekből barkácsolás
- egyéb népi játékok játssza
- almás finomságok közös készítése az Idősek Napközi Otthonának lakóival
- népzenei bemutatók hallgatása
- folyamatosan őszi díszbe „öltözik” az óvoda
- táncház a partner iskola néptáncosaival

Karácsonyi gyertyagyújtás, Betlehemezés

Cél: - A hagyományok felidézése; a családokkal a közös ünnep élményén keresztül az összetartozás érzését erősítse. A meghitt, szeretetteljes pillanat jelentsen mintát az otthoni ünnep folytatásához, hogy sok gyermek ne csak az óvodában élje meg az ünnep varázsát.

Tevékenységek:

- adventi naptár, adventi koszorúk, asztali díszek közös készítése (a kisebbek is részt vesznek)
- adventi naptár feladatainak folyamatos teljesítése
- versek, dalok hallgatása, tanulása az ünnephez kapcsolva
- meglepetés zsákok folyamatos töltése (egyéni ötletek, elképzelések lehetőségével) a családoknak
- karácsonyi játszódelután a családokkal (zenehallgatás- barkácsolás- csemegézés)
- karácsonyi hagyományok, szokások, karácsonyi ételek megismerése
- az óvoda folyamatos karácsonyi díszbe öltözik
- karácsonyi városi hangulattal ismerkedés; séták, vásárlások alkalmával
- köszöntő lapok készítése – elküldése nyugdíjas óvó néninek, dajkanéninek, más óvodában dolgozó kedves óvó néniknek, régi vagy beteg kispajtásoknak
- Betlehemi történet játszása
- Idősek karácsonyi köszöntése, Betlehemi játékkal, énekkel- versekkel, meglepetésekkel
- karácsonyi finomságok közös készítése, sütése
- Esti családi karácsonyi gyertyagyújtás, Betlehemezés, énekek- versek partnereink segítségével sok- sok szeretet
- karácsonyi „koncert” Máltai Szeretet Szolgálat kórusával

Farsang

Cél: A jókedv, a nyilvánosság a nagy közös öröm erősítse a közösségi érzések széles skáláját, az óvoda sajátos egyéni arculatát.

Tevékenységek:

- szemüvegek, álarcok, díszek készítése változatos technikákkal, egyéni ötletek, kreatív elképzelések alapján
- dalok, mondókák tanulása farsangköszöntésre, télkergetésre
- családi központ farsangi díszítése, babák jelmezbe öltöztetése
- sok zenehallgatás, táncos- mókás mozdulatok, tánc
- télkergetéshez közös eszközök - „Kisze- bábok”, csörgők - dalok készítése
- saját jelmez, álarckészítésben segítségnyújtás, közös jelmezkészítés

- farsangi finomságok közös készítése
- családi farsangi bál – a bál zárása: „Kisze- bábégetés, télkergetés”

Az óvodai élet hagyományos ünnepei

Mikulás ünnep:

(óvodánkban hagyományai vannak, de csak, mint gyermeki örömnapként)

Cél: Egy vigalmakban, meglepetésekben gazdag nap tegye élménygazdaggá az óvodai életet.

Tevékenységek:

- a készülődés, várakozás közben zenehallgatás, közös teremrendezés, versek hallgatása, mondása
- ajándékok, képek készítése a Mikulásnak
- Óvónői bábelőadás
- Mikulás érkezése- köszöntés- személyes beszélgetés- csomagosztás

Gyermeknap

Cél: Az óvoda nyilvános, valamennyi gyermekének, szülőkkel történő közös ünnepe; a közösségi érzés, összetartozás sajátos lehetőségét erősítse

Tevékenységek:

- tartalma, programjaink a szülők- gyermekek évelejei kérése, elképzelése alapján változnak (kirándulás, sportvetélkedő, állatkerti séta, játszóház, zenés vagy bábelőadás szerepelt már évek alatt a palettán, az előkészületek, folyamat a választott programtól függ)

Zenés tanévzáró, óvodai búcsúzás

Cél: Egy ízlés formáló zenei és mozgás anyagon keresztül mutatja meg minden korcsoport tudásszintjét. Hangsúlyos helyen szereplő külső megjelenés, ízléses díszítés fokozza, teszi ünnepibbé a búcsúzkodás pillanatait.

Tevekénységek:

- gyermekek elképzelésének, ötleteinek, zenei ízlésüknek teret adva közös zenei anyag- eszköz- mozgásformák válogatása
- terem- és udvari díszek közös készítése, változatos technikákkal, egyéni ötletek lehetőségével
- ballagási dalok, versek hallgatása, gyakorlása
- látogatás az iskolába
- meglepetések készítése, gyűjtése az iskolába menőknek
- tarisznyák, torta, ajándékok stb. megszervezése, díszítések – helyszín berendezés (felnőttek feladatai)
- a hangulatos műsort kis „tűzijáték”, torta evés zárja

9. Dokumentáció

Kötelezően vezetett szakmai, tanügy igazgatási dokumentációk:

Felvételi és mulasztási napló

- A harmadik életévüket betöltött kisgyermek adatait – óvodai felvételük után – a felvételi – és mulasztási napló tartalmazza.
- Ebben jelöljük az óvodai tartózkodás tényét, a mulasztás igazolását.
- A naplóhoz csatolni kell: az óvodai hiányzások igazolását, nagycsoportos korú gyermekek esetén az óvodai szakvéleményeket, valamint az adott kisgyermek iskolaválasztását.

Óvodai csoportnapló

- Az óvodai nevelés a pedagógiai munka legfontosabb dokumentációja. Tükröznie kell az óvodai nevelési programját.
- Tartalmi kialakításában intézményi szinten egységes tartalmi minimumot képvisel ezen felül természetesen a helyi programhoz kapcsolódóan egyéni sajátosságokat is tartalmazhat: (tartalmi minimum)

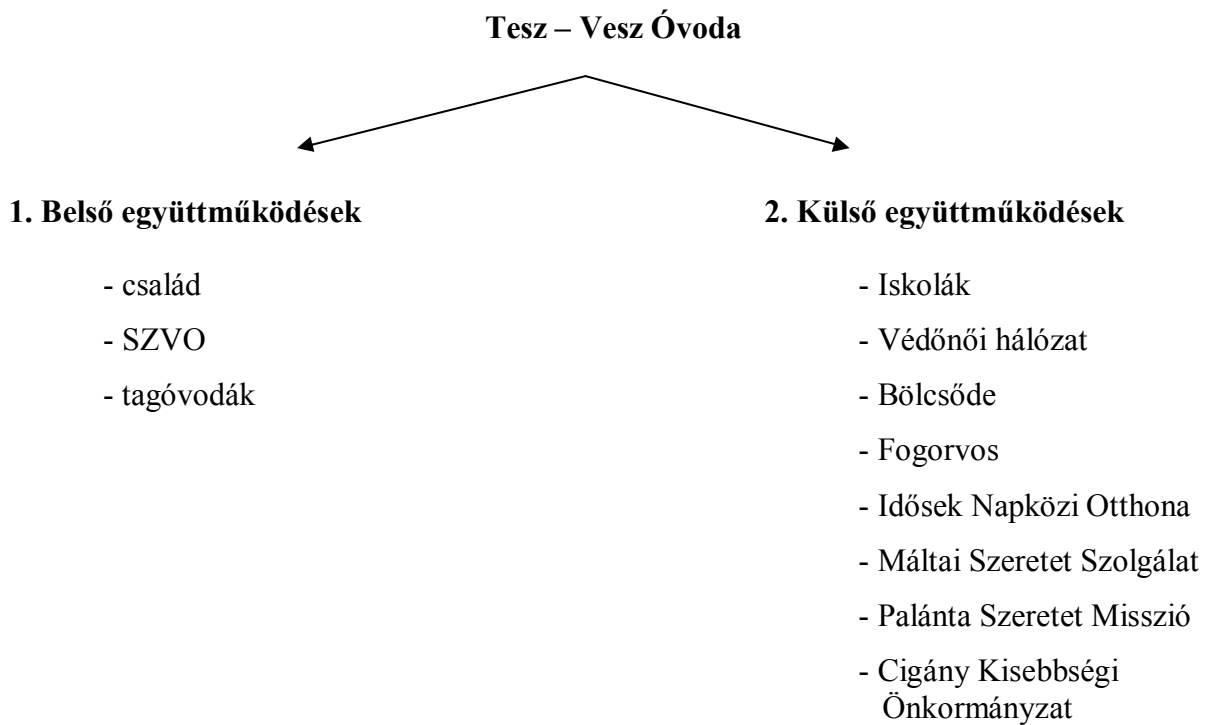
Tartalmazza:

- Tartalomjegyzéket
- Számozott oldalak vannak
- A napló megnyitva, tagóvoda vezető aláírásával, bélyegzővel, dátummal korcsoport feltüntetésével van ellátva.
- Gyermekek neve, jele, kor szerinti feltüntetése, csoportnapló adatgyűjtő lap
- A csoport összetételére vonatkozó jellemző adatok, nevelési év közbeni változások
- Heti rend
- Napi rend
- Családdal való kapcsolattartási formák tartalma
- Veszélyforrások felmérése, intézkedési terv, baleset-megelőzés szabályai
- Szocializációs terv
- Éves tervek
- Megfigyelő lapok
- Fejlesztési tervek

- Értékelő lapok
- Az éves nevelőmunka értékelés, elemzése
- Nyári nevelési, tevékenységi tervek június, július, augusztus hónapokra
- Egyéb bejegyzések
- Gyermekvédelemmel kapcsolatos bejegyzések
- Fogadóórák időpontjai, emlékeztetői
- Szülői értekezletek időpontjai, jegyzőkönyvei
- A vezető ellenőrző látogatásai

Gyermekvédelmi napló

10. Együttműködések

Belső együttműködés

Család

a, Családok bevonása az óvodai életbe

b, Családgondozás, szociális munka

Családok bevonása az óvodai életbe

Cél: Minden gyermeket az egészséges és harmonikus fejlesztés elérése érdekében a családdal, a szülőkkel való kapcsolatban vesszünk figyelembe, az adott családban megjelenő prioritások, értékrend, esetleges problémák megismerésével.

A jó kapcsolat alapját a nyílt, bizalomra épülő kommunikáció, az egymásmegértése, a kölcsönös tisztelet, a különbségek figyelembevétele, a gyermekek érdekeinek mindenk feletti szem előtt tartása jelentsék.

Óvodapedagógus feladatai:

- a család elsődleges, **pótolhatatlan** szerepének tudatosítása
- széles lehetőség biztosítása, hogy a családok **megismerhessék** az óvodai környezetet, tevékenységeket, a mindennapi óvodai életet
- minden családdal **előítélet mentesen** megtalálni az együttműködés lehetőségeit
- az óvodapedagógus rendelkezzen a családi tényezők **alapos ismeretével**
- sokirányú, **folyamatos információ** szolgáltatás a gyermek fejlődéséről
- szülők pszichológiai, pedagógiai tájékozottságának segítése, bővítése, a **nevelési kultúra gyarapítása**
- az **együttműködési** alkalmak, lehetőségek minél szélesebb biztosítása
- az óvodai nevelési program **megismertetése**, törekvés minden család a saját szintjén történő **bevonására**
- a családok életéről szerzett információkat **bizalmasan** kezeli, csak a gyermek érdekében használhatja fel
- a kapcsolatokban, együttműködésekben az óvodapedagógus viselkedése **példaértékű**
- olyan programok, közös tevékenységek szervezése, ahol a gyermek - szülő egy nagyon építő jellegű **pozitív élményt** él meg az **együttlét** alatt
- **kezdemenyezze** a kapcsolatot, és tegyen meg mindent azért, hogy a szülők támogassák a gyermekük fejlesztésére irányuló törekvéseket

A családokkal való kapcsolattartás stratégiái

Formális

- családlátogatás
- szülőértekezletek
- rétegértekezletek
- játszódélutánok
- ünnepek
- részvétel lehetősége mindennapi tevékenységekbe (barkácsolás, meseolvasás)
- családi programok

Informális

- óvodába érkezés, hazavitel időpontja
- hirdetőtábla
- meghívók, hírlevelek
- tájékoztatók (társintézményekről, eseményekről, akciókról, stb.)
- kérdőív
- köszönőtábla, személyre szóló írásos értesítés

Család és óvoda kapcsolattartási formái

FORMA	TARTALOM	GYAKORISÁG
Az óvodai felvételt követő „első szülői értekezlet” a.) Összevont b.) Csoportos	- megismeri a csoportban dolgozó felnőtteket, HÁZIRENDET, kivonatát átveszi	Minden év június
	- bemutatkozás, ismerkedés - jel kiválasztás - tájékoztatás az óvodai élet megkezdéséhez szükséges eszközök beszerzéséről (beszerzési lista) - családlátogatás időpontjának egyeztetése	
Első kapcsolat felvétel - családlátogatás	A szülőkkel való kapcsolatfelvétel az óvodába lépés előtt – céltudatos tevékenységünket előre egyeztetett időpont, szülői beleegyezés alapján ANAMNÉZIS felvétel, beszélgetés keretében végezzük.	Minden év augusztus 20 – szeptember 1-ig és az évközben érkező gyermekeknél az óvodába lépést megelőzően aktuálisan.
Az óvodai befogadás időszakába a szülő bevonása	A befogadás a szülővel együtt történik.	A nevelési év első napjai, és aktuálisan év közben.
Szülői értekezlet	Szülők tájékoztatása az eltelt időszak eredményéről. A helyi nevelési program bemutatása, megismertetése. Az aktuális nevelési feladatok felvázolása, együttgondolkodás. Tematikája előre megtervezett, csoportnaplóban dokumentált, jelenléti ív és jegyzőkönyv készül.	Évente három alkalommal
Napi információk átadása	Elsősorban a délutáni hazabocsátás időszaka nyújt alkalmat rövidebb tájékoztató információt átadó beszélgetésre, figyelembe véve még az óvodapedagógusokra bízott gyermekek érdekeit. Igény, szükség szerinti fogadóóra biztosítása szülő és/vagy óvónő kezdeményezése által egyaránt. Minden esetben a csoportnaplóban a dokumentálása szükséges, a szülővel aláírva.	Kialakított rend szerint. aktuálisan
Szülői szervezet	Tagintézményenként 1 fő szülői kör képviselője, aki tagóvodai szinten, intézményi szinten, képviseli a gyermeki jogok érvényesülését, és figyelemmel kíséri a pedagógiai munka eredményességét.	Három alkalom és aktuálisan
Szülők tájékoztatása	Tájékoztatás folyamatosan központi faliújságon, csoportos faliújságon, szülői olvasósarokban tájékoztatás az intézményi dokumentumokban.	Folyamatosan aktualizálva

Forrás: Szolnok Városi Óvodák helyi nevelési programból, 112. ,113. o

Család-óvoda tagóvodai sajátos kapcsolattartási formái:

FORMA	TARTALOM	GYAKORISÁG
„Nyitott óvoda” Bepillantás, részvétel lehetősége a mindennapi tevékenységekbe	- programokra való kíséret lehetősége - barkácsolás, süteménykészítés, közös játék, meseolvasás, ébresztés, stb.	- előzetes egyeztetés alapján szülői kérés, vagy óvodapedagógus javaslata alapján
Fogadóóra	- egyéni eredmények, hiányosságok, fejlesztési lehetőségek átbeszélése - a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekről fejlődésükről rendszeres és részletes tájékoztatás történik	- óvodapedagógus, fejlesztő pedagógus javaslata alapján - szülői kérésre - háromhavonta
Játszóház	- közös élményekkel az óvodai kötődés erősítése - szülő – gyermek kapcsolat minőségének mélyítése a közös élményekkel	- adventi játszóház - gyermeknapi játszóház
Beszélgető körök	- szülők igénye és kiemelt nevelési feladatok megsegítése szakemberek bevonásával (pedagógiai, pszichológiai, egészségmegőrzést célzó területek)	- évente kétszer
Hagyományok, óvodai ünnepek	Óvodánk több lehetőséget biztosít a közös ünneplésre, ezek tartalma részletezve a 8. fejezetben található.	

Családgondozás, szociális munka

Cél: A családok megértésére törekvés, megfelelő szociális érzékenység, tapintat mellett a mentálisan sérült, családi kapcsolatokban jelentkező funkció zavarok, problémák segítése a gyermekek érdekében.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A családokkal való **őszinte, bizalmas** kapcsolat kezdeményezője, megértő, együtt érző, hiteles közeledés.
- **Segít, támogat**, tanácsot ad, nem elmarasztal, vagy számon kér.
- A családok **erősségeire építve** a gyermek érdekeit középpontba helyezve keres segítő megoldásokat.
- Családok kezdeményezésére, **érdekeik képviselőjének** ellátása, segítő kapcsolatok keresése, speciális szolgáltató intézményekkel.
- Mások kultúrájának megértése, a bennük rejlő értékek felismerése, a **kultúrák közötti közvetítés**.
- Óvodán belül segíti az **elfogadást**, toleranciát, viselkedésével mintát ad.
- A halmozottan hátrányos helyzetű családok eltérő **szükségeinek segítése** különböző területeken (kérvények írása, életviteli – háztartási – gyermeknevelési tanácsadás, egyéb problémákra lehetőségek keresése).
- Olyan intézmények, **külső kapcsolatok** működtetése, akik segítséget tudnak nyújtani egyedi problémákra (Vöröskereszt, Máltai Szeretet Szolgálat, Védőnői háló, Humán Szolgáltató Központ, egyéb civil szerveződések).

Külső együttműködések:

INTÉZMÉNYEK	CÉLJA	FORMÁJA
Bölcsőde	- a gyermekek zökkenőmentes óvodába lépésének könnyítése - egymás nevelőmunkájának megismerése, segítése	- kölcsönös látogatások - továbbképzések, programok
Iskola	- gyermekeink után követése, az iskolai munkában való részvétel megfigyelése - egymás nevelési céljainak megismerése, a gyermekek közös érdek képviselője - az iskolai életbe való bepillantással az érzelmi motiváltság erősítése	- óralátogatások - szakmai műhelyek, továbbképzések - iskolalátogatás a gyermekekkel
Védőnői hálózat	- az egészséges életvitel szokásainak alapozásában, egészségmegőrzésben, egészségvédelemben segítségnyújtás	- gyermekeknek, szülőknek, biztosított szűrő vizsgálatok, tanácsadások
Fogorvos	- szájhygiénés szokások mélyítésének rögzítésében, a helyes szájápolás kialakításában való szakszerű segítség biztosítása	- gyermekeknek történő szűrővizsgálat - tanácsadás - szükséges beavatkozások, kezelések elvégzése
Máltai Szeretet Szolgálat Fiatal Gondozottjai	- a szocializáció, társadalmi beilleszkedés közvetlen tapasztalati segítése (tolerancia, együttműködések, elfogadás, segítség)	- Márton napi játszóház - Karácsonyi gyertyagyújtás - tavaszi játszóház vagy kirándulás
Idősek Napközi Otthonának lakói	- az idősek tiszteletére, segítésére nevelés, a közös együttlétek alatt erkölcsi érzések mélyítése	- „Almabál” - Betlehemezés, karácsonyköszöntés - tavaszi játszóház
Lépésről-lépésre Óvodai Nevelési Programmal dolgozó régiós óvodák	- pedagógiai tapasztalatok cseréje, programfüggő nevelési szemlélet, attitűd megerősítése - ötletek, tanácsok	- éves szinten két alkalom, változó helyszínen, egy-egy kiemelt terület gyakorlati, elméleti átbeszélése
Palánta Szeretet Misszió	- a nehezebb anyagi helyzetben élő családok számára is az ingyenes előadásokkal az irodalmi élménynyújtás biztosítása - bábelőadások témái mindig egy-egy erkölcsi tulajdonságot céloznak, hoznak gyermek közelivé	- ünnepekhez kapcsolt nagyméretű zenés bábelőadások (karácsony, húsvét, gyermeknap)

Egyéb külső együttműködések, kapcsolatok:

- Humán Szolgáltató Központ
- Cigány Kisebbségi Önkormányzat
- Napsugár Gyermekház
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Verseghy Ferenc Könyvtár
- Gyermek Jóléti Szolgálat
- Aba Novák Kulturális Központ

11. A tagóvoda saját nevelési programjának megvalósításához szükséges programspecifikus eszközök listája

TEVÉKENYSÉG KÖZPONTOK:	ESZKÖZLISTA	CSOPORTONKÉNTI DB SZÁM:
Családi – situációs központ	nyitott polc	1
	babaszobai játékbútor	1
	ruhafogas akasztókkal	1
	jelmezek	10-12
	asztal + szék	1 készlet
	takarítóeszközök (lapát, seprű, vödör, felmosó, stb.)	1-1
	szerepjáték kellékek (orvos, fodrász, boltos, stb.)	szükség szerint
	főző felszerelések (edények, habverő, fakanál, keverőtál, tölcsér, stb.)	szükség szerint
	babák	4-5
	babaruhák és kellékek	szükség szerint
Építőközpont	nyitott polc	2
	különböző formájú, méretű, speciális építőkocka készlet	1 készlet
	kiegészítő kellékek (állatok, autók, repülők, fák, barkácsoláshoz eszközök, stb.)	szükség szerint, témafüggően
Manipulációs központ	nyitott polc	2
	puzzle kirakók	3-4
	Logico tábla + füzetek	3-4
	dominó	2-3
	Ravensburger fejlesztő játékok	4-5
	társas játékok	2-3
	gyöngyök, fűző játékok	3-4
	lego – duplo játékok	2-3 készlet
	kártyák	2-3
	lottó játékok	2-3

TEVÉKENYSÉG KÖZPONTOK:	ESZKÖZLISTA	CSOPORTONKÉNTI DB SZÁM:
Homok – víz asztal központ	Homok – víz asztal	1
	Kellékek a kísérletezéshez (edények, kanalak, pálcák, dugók, papírok, stb.)	szükség szerint
Mese – vers, dramatikus játékok	képes mesekönyvek	9-10
	leprellók	5-6
	magnó	1
	hangkazetta	4-5
	kesztyűbáb, ujjbáb, fakanál báb	15-20
	bábpáraván gyermek, felnőtt	1-1
	hangszerek: ritmus botok	12-14
Ének – zene, énekes játékok központ	triangulum	2-3
	cintányér	2-3
	dob, csörgődob	2-3
	felnőtt játékához furulya	1
	szoknyák, mellények, fejdíszek, kendők kalapok, stb.	szükség szerint
Művészeti központ	rajzoláshoz: zsírkréta, színes ceruza, filctoll	4-5 készlet
	festéshez: tempera, gombfesték, vékony – vastag ecsetek	4-5 készlet
	különböző papírok: rajzlap, fűzőlap, kartonlap, színes lapok, celofán, stb.	szükség szerint
	tompa olló	6-8
	cikk-cakk olló	1
	gyurma, gyurma tábla	5-6 készlet
	ragasztók	szükség szerint
	lemosható asztalterítő	2
	különböző vastagságú fonalak, szövőkeret, tompa hegyű tű	szükség szerint
	barkácsoláshoz: hurkapálca, gombok, textilek, dugók, termékek, stb.	szükség szerint
Külső világ tevékeny megismerése központ	tudományos, ismeretterjesztő könyvek	6-7
	Logico tábla cserélhető lapokkal	3-4
	nagyító	2-3
	szemléltető plakátok, képek	szükség szerint
	ravensburger logikai játék	3-4
	emberek, állatok, növények világa	1-1 készlet
	Saját készítésű társasjátékok, memória játék, lottó játék, stb.	témakörönként 2-3
	videó	tagóvodán belül 1
	ismeretterjesztő kazetták	4-5

TEVÉKENYSÉG KÖZPONTOK:	ESZKÖZLISTA	CSOPORTONKÉNTI DB SZÁM:
Mozgásfejlesztés	bordás fal	1-2
	tini kondi	1
	tornaszőnyeg	21
	labdák	25-30
	kézi szerek: babzsákok, szalagok, botok, kendők	25-30
	Greiswald	1
	Billenő rács	1
	ugrókötél	3-4
	karika	25-30
	trambulin	1
	lépegető hengerek	3-4
	egyensúlyozó teknő 1	1
	füles labdák	3-4
	padok	3-4